

מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן
SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

נדרים כ-א

עניין: בושת פנים

מהר"ל חידושי אגדות

לא במהרה הוא חוטא (שם). אחרים אומרים כל וכו'. מאחר שיש בו המתבייש לא במהרה הוא בושה והוא רחוק מן חוטא וכל שאין לו בושת פנים העזות שאמרו חכמים בידוע שלא עמדו אבותיו על (תענית ז', ב') כי העז פנים מותר לקרותו רשע

[שנא'] העז פניו איש רשע, מפני כי בעזותו יוצא מן השווי ולכך מותר לקרותו רשע אשר כל רשע יוצא מן השווי והפך המתבייש הוא עומד בשווי ואינו בא כ"כ לידי חטא שקשה עליו היציאה מן היושר ומן השווי אבל העז [פנים] מכח עזותו קל להרשיע.

וכל שאינו מתבייש בידוע וכו' שהרי כתב אצל הר סיני ובעבור תהיה יראתו על פניכם וכו' כי בהר סיני היו מקבלים אלקותו ומי שיש לו אלוה הוא עלול מן העלה כאשר היו מקבלים אלקותו ויש לו בושה על פניו, והעז פנים מכח עזותו אינו נחשב עלול כלל שהרי הוא עז פנים, ולכך אמר מי שאין לו בושה בידוע שלא עמדו אבותיו על הר סיני כלומר שלא קבלו מלכותו ואלקותו לכך לא עמדו אבותיו על הר סיני, כי אם היו מקבלים אלקותו היה יראתו על פניהם ולא יצא מהם עז שאין לו יראה על פניו *).

מהר"ל נתיב הבושה פ"א

מצותיו ויהיה גזירותיו עליהם, לכך נגלה עליהם בעצמו שיהיה קבלת מצותיו מצד יראת הש"י שהוא העלה על העלול, והיה הש"י נגלה בכבודו על הר סיני בעצמו, כי כאשר המלך בא בעצמו יש כאן יראה, ואל תאמר כי אותה היראה לא היה רק לשעה, זה אינו כי כאשר נגלה הש"י על הר סיני ולקח ישראל אליו לעם, כדכתיב (שמות כ') אנכי ה' אלהיך, וע"י שנגלה הש"י עליהם בעצמו והיה יראתו על פניהם נעשו ישראל אל הש"י לעם והם עלולים לגמרי, ובשביד זה יש להם היראה עולמית כי בענין זה נעשה הש"י מלך על ישראל וישראל אליו לעם שהיראה עליהם, ומי שאין לו בושה אינו מוכן לקבל יראה כלל, ומאחר שאינו מוכן לקבל יראה כלל א"כ אבותיו לא עמדו על הר סיני, כי בהר סיני אי אפשר בלא יראה שבוה נעשה הש"י מלך על ישראל והם אליו לעם, ולדבר זה אין הסרה אותה קבלה שקבלו הש"י למלך, ולכך מי שאין לו

פרי צדיק שבועות אות טז

והנה אחר מ"ח נאמר וכל העם רואים את הקולות ואת הלפידים ואת קול השופר ואת ההר עשן וירא העם ויניעו. ולכאורה הב' תיבות וירא העם הוא דמיותר כי כבר נאמר וכל העם רואים. וגם כי לשון רואים הוא לשון הוה וירא הוא לשון עבר. אמנם י"ל שכל העם רואים הוא בלתי לשון הוה לרמז על כל הדורות שכל נפשות ישראל יש בטוחם בכל זמן לראות בנפשם את הקולות וגו' וירא העם ויניעו וגו' הוא כעין נתינת טעם על הג"ל כי אחר זה נאמר ויאמר משה אל תיראו וגו' למטן תהי יראתו על פניכם לבלתי תחטאו וירשו ע"ז (נדרים כ'). זו הנושה המביאה לידי יראת מטא ומי שאין לו נשח פנים בידוע שלא עמדו אבותיו על הר סיני. ולכאורה מהו הראי' של טעם פנים של האדם לעמידת אבותיו על ה"ס. ויובן זה עפ"י דברינו הג"ל. כי לשון כל העם רואים יורה שלדורי דורות נקלט בנפשות ישראל ראיית הקולות ונא ליתן טעם ע"ז מפני וירא העם כלשון עבר היינו אז נשעת מ"ח בעמידת אבותיו על ה"ס ויניעו וגו' ויאמרו אל משה דבר אתה עמנו וגו' ויאמר להם משה אל תיראו וגו' שהוא רק לסיבה זו עשבור תהי יראתו על פניכם וגו' שיהי נקבט הראי' זו לדורי דורות כדרך הגמ' הג"ל:

מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

נדרים כ-ב

עניין: בני תשע מדות

לשם חלק הביאורים שער העקודים פ"א

שנשלשל מליאותם דרך בעולמות צי"ע וכנ"ל שורשם בעליון אשר למעלה הוא לעולם קודש כי למעלה מכעולמות צי"ע כנכ שם נאמר לא יגורך רע ואין שם שום מגע זר ח"ו ובזר הקרב שם יומת ובאשר שתורתנו בקדושה היא מיוסד על כד' חלקי פרד"ס אשר הם היסודות של כד' עולמות אצ"ע בכלל ובפרט כן צמליאותם וכן בכל מאורעותיהם שכולם נמלאו ונעשו משורשם אשר בכד' חלקי פרד"ס שצורתנו בקדושה לכן כאשר נדרש איזכור ענין ע"ד הסוד שהוא צאליות אשר שם הוא הכל קודש קדשים כנכ נדרש על פיהם גם כל בעניינים וכשמות וכמילות אשר ע"פ פשט הם טמא ורע זר ומר אך כאשר שכם נדרשים על סודם שצאליות שהוא שורש שורשם כנעלם ומכ"ש כאשר שכם נדרשים צרזא דרזין שהוא צשורש שורש כשרשים אשר בעולמות שלמעלה גם מצאליות כנכ נדרש הכל בקודש פנימה שהוא צבאורות ומצאליות שצקודש קודש בקדשים וא"כ כרי אין סתירה מצד לזכ כי בסוד מילוא יקר מזולל ע"י שזרק את הקליפה ובפסולת וזכר את הטוב ומעלה אותו בקודש בקדשים וזכו ג"כ ענין כד' היות המרכבה שכם אריה שור נשר אדם כנכ כגם כי אריה ונשר הם אלליו מכוניים כטמאים אך כל טומאותם לא נעשכ צכס אלא רק אחר שנשלשלו למטכ ונאחז כרע צכס ולכך נאסרו אלינו אכל למעלה ממקום אחיזת ונגיעת כרע צכס הם טכור וקדוש ודע עוד כי מי אשר שורש מליאותו אשר למעלה בקודש הוא יוחר נעלה וגזכ כנכ כאשר נשלשל מליאותו דרך המקום אשר אינכ טכורכ כנ"ל וכוא כולך אחר ילרו ונעשכ לרשע רע כנכ מחגבר צרשעתו למאד מאד וכס כל כרשעים בגדולים כמו לזן ועשו ופרעכ וכיוצא ועד"ז הוא צמדכ טובכ במרובכ כי כאשר מחגבר על ילרו ועושכ רלון קונו כנכ גדלכ מעלתו וקדושתו מאד מאד לאין חקר וכוא מיחודי סגולכ כמצוויינים וכ"ז הוא פשוט ונדע למצויינים וצכ כנכ מוצן דברי כרצ צעניינו כיוצ :

[ז] כי ראיתי את כל אשר לזן עושכ לך ובפסוק זכ רמוז כל צחי אלו כו'. בענין איך שמרמז צכס לזן אשר כיכ רשע גמור וא"כ איך מרמז ונדרש צשמו ענין נורא גזכ ונעלכ אשר דרש צו כארז"ל אך בענין צכ הוא כי כנכ נודע שכל כמצלייית כולם כנכ יש לכ"א שורש למעלה למעלה אך כל הדברים כחסורים וכטמאים הוא מסיצת כי אחר שנשלשלו למטכ בעולמות צי"ע אשר שם מחסיל מליאת כרע כי מליאת כרע מחסיל מעולם כצריאכ ולמטכ אלא שצצריאכ הוא רוצו טוב ומיעוט רע ואינו מעורבין וצילירכ כוכ כטוב וכרע שקולין ומעורבין ובעשיכ הוא רוצו רע ומיעוט טוב וכס מעורבין כרצכ וכנכ כל כמצלייית כולם אשר הם קרובים צרשם מצצ"ע לכמקום אשר שם הוא חוקף ככ דכרע כנכ ישנו לכרע אחיזכ צכס וכס אשר אסרס כחורכ וע"ד שכתוב ויגע צקף ירכו כו' על כן לא יאכלו בני ישראל כו' כי נגע כו' וכמ"ש צוכ"ק פ' וישלח ק"ע וקע"א ולפי ערך קירוב כ"א לחוקפו דכרע כן הוא איסורו יש שהוא אסור צאכילכ לזד ויש שאיסורו גם צבגאכ וכן יש שאיסורו הוא עד ס' ויש צמאחיס ויש צמשכו וכן חלוקות רבות צענין כטומאות וככל הוא לפי ערך קירבותו צשורשו מצצ"ע אל ככמות דחוקף כרע אשר שם ועד"ז הוא צנשמת צני אדם כי מי ששורש נשמתו אשר בעולמות צי"ע הוא יותר קרוב לאותן כמקומות אשר שם הוא חוקף ככמות דכרע הוא יותר עלול לחטא וכוא עומד תמיד צנכוונות ומוכרם לכחצונן תמיד על דרכיו צצכירות יחירכ ובפרט מי שמליאותו נמשך דרך כס ממש שיש לז עצירכ צילירתן כגון צני תשע מדות שאמרו צנדרים ספי"צ ומכש"כ צני נדכ או שאר צני עצירכ רח"ל כנכ פשוט הוא שכם צסככ גדולכ למאד וכמעט שאי אפשר לו לכחגבר על ילרו ומכס הוא כל כרשעים וכפושעים אשר צכל משך ימי עולם וכס כולם צכוד מכ ככתוב ראיתי דמעת כעשוקים ואין לכס מנחס וע"י דצרינו צכ דע"כ ח"צ אמנס כל רשעתס ועומאחס נעשכ צכס רק אחר

נדרים כ-ג

עניין: מבני יששכר יודעי בינה לעתים

מהר"ל גבורות ה' פמ"ג

שהאשה משתוקקת לבעלה יולדת בנים ראויים להיות נגאלים, דאמרינן בפרק ואלו מותרין (נדרים כ, ב) אמר ר' שמואל בר נחמן אמר ר' יוחנן כל אדם שאשתו תובעת אותו הויין ליה בנים שאפילו בדורו של משה לא היו שנאמר (דברים א, יג) הבו לכם אנשים חכמים ונבונים וכתוב וקח מהם ראשי שבטיכם וגו' ולא כתיב ונבונים וכתוב (בראשית מט, יד) יששכר חמור גרם וכתוב (דברי הימים א יב, לג) מבני יששכר יודעי בינה לעתים ע"כ. ביאור דבר זה, כאשר האשה תובעת אותו אז האשה מתדבקת בבעלה שיש לו מעלת צורה ולאשה מדת חומרי, והנה מתדבק החומר בצורה ומשלמת האשה עצמה בצורה, ולפיכך הויין לה בנים נבונים שנמשכים הכל אחר הצורה ורחוקים מן החומר. וכן כאן כאשר היו

יהל אור להגר"א שמות רנד ע"א

יעקב ונקט לישנא דגמרא (ברכות כו ב): אמר ומבני יששכר יודעי בינה לעתים. ר"ל שיששכר נחגלגל ברבי עקיבא ולכן זכה לתורה וזכה לבינה עד שאמר מרע"ה יש לך אדם כזה ואתה נוהג תורה ע"י (מנחות כ"ט ב) והתורה מזינה כידוע והיה מעבר שנים כו' בסוד יודעי בינה לעתים וביששכר נחגלגל ניזון יעקב עלמו ולכן היה יכול להתגלגל בו. וז"ל פתח ואמר כו' אלי תבא כו'. ר"ל שאתה בעצמך נריך לבא עלי. וז"ל ויבא הוא כו'. וז"ל שכל השתא שכרתיך לבתר זמנא. ר"ל דעכשיו יהונוץ ביששכר וכן אח"כ בר"ע:

אליך אליך ממנו וז"ל יששכר חמור גרם דכפית לחמור כמ"ש בפ' ויחי דף רמ"ב ע"ב ואמר ר"ע (פסחים מט ב) כשהייתי ע"ה אמרתי מי יתן לי ת"ת ולאשכחו כחמור שהת"ח כפית לחמור כמ"ש. וראובן הוא ר"ל הגדול ולכן נקרא הגדול

WHATSAPP

EMAIL

PODCAST

TORAHANYTIME

ALLDAF

DAFYOMI PORTAL

KOLHALASHON